

T.C.
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

HEM2055-CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERS KİTAPÇIĞI

DERSTEN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR
Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAN ALTINBAŞ
Arş. Gör. Dr. Gül ÇAKIR ÖZMEN
Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN

TRABZON

2024

İÇİNDEKİLER

1. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ	4
1.1. Dersin Öğretim Elemanları	4
1.2. Dersin Tanımı ve Amacı	4
1.3. Eğitim Modeli	4
1.4. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD Yüz yüze ve Uzaktan Eğitim Politikası	4
1.5. Dersin Programdaki Yeri	4
1.6. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri	5
1.7. Dersin Eğitim Araç ve Gereçleri	5
Tablo 1. 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencinin Ders Kapsamındaki Sorumlulukları	5
1.8. Dersin Değerlendirmesi	5
2. HAFTALIK DERS İÇERİĞİ	7
2.1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders İçeriği	7
2.2. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Planı	8
2.3. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Kaynak Listesi	9
3. UYGULAMA İÇERİĞİ.....	11
3.1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulamasının Amacı	11
3.2. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulamasının Öğrenme Çıktıları/Kazanımları	11
3.3. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Hemşirelik Temel Uygulamaları ve İlgili Beceriler Listesi	12
3.4. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulama Alanları ve Kullanılan Klinikleri	123
3.5. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulama Alanında Uyulması Gereken Davranış Kuralları	14
3.6. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği İş Sağlığı ve Güvenliği, Aşı, Sigorta vb. Belgeleri	15
3.7. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Klinik/Saha Yöneticisi ve Çalışanlarından Beklentiler	15
3.8. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersin Uygulama Rotasyon Dağılımları	16
3.9. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersin Uygulama Sürecinde Haftalık Öğrenciden Beklentiler/Öğrencinin Üstleneceği Görev ve Sorumlulukların Listesi	16
3.10. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulama Rehberi ve Beceri Değerlendirme Formları	17
3.10.1. Hasta Kabul Rehberi ve Değerlendirme Formu	17
3.10.2. Preoperatif Bakım Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu	17
3.10.3. Öksürme Egzersizi Rehberi ve Değerlendirme Formu	186
3.10.4. Derin Solunum Egzersizi Rehberi ve Değerlendirme Formu	18
3.10.5. Cerrahi El Yıkama Rehberi ve Değerlendirme Formu	18
3.10.6. Cerrahi Gömlek ve Eldiven Giyinme Rehberi ve Değerlendirme Formu	18
3.10.7. Kolostomi Bakımı Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu	18
3.10.8. Postoperatif Bakım Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu	18
3.10.9. Ameliyat Sonrası İlk Mobilizasyon Rehberi ve Değerlendirme Formu	18
3.10.10. Hasta Taburculuk Rehberi ve Değerlendirme Formu	19
3.10.11. Bakım Planı Formu	19
3.10.12. Acil Servis Formu	19
3.10.13. Ameliyathane Formu	19
3.10.14. Öğrenci Değerlendirme Formu	19
4. ÖĞRENCİLERİN CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİNİ, LABORATUVAR VE UYGULAMALARI, UYGULAMA ALANLARINI DEĞERLENDİRME FORMLARI	20
5. HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ İŞ KAZASI ÖNLEME VE BİLDİRİM TALİMATI, İŞ KAZASI BİLDİRİM	

ALGORİTMASI, İŞ KAZASI BİLDİRİM FORMLARI.....	20
6. KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMALI DERSLER İLKE,USUL VE ESASLARI.....	20
Ek 1. Hasta Kabul Rehberi ve Değerlendirme Formu	21
Ek 2. Preoperatif Bakım Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu.....	22
Ek 3. Öksürme Egzersizi Rehberi ve Değerlendirme Formu.....	252
Ek 4. Derin Solunum Egzersizi Rehberi ve Değerlendirme Formu	253
Ek 5. Cerrahi El Yıkama Rehberi ve Değerlendirme Formu	25
Ek 6. Cerrahi Gömlek ve Eldiven Giyinme Rehberi ve Değerlendirme Formu	26
Ek 7. Kolostomi Bakımı Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu	27
Ek 8. Postoperatif Bakım Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu	28
Ek 9. Ameliyat Sonrası İlk Mobilizasyon Rehberi ve Değerlendirme Formu	29
Ek 10. Hasta Taburculuk Rehberi ve Değerlendirme Formu	30
Ek 11. Bakım Planı Formu	31
Ek 12. Acil Servis Formu	40
Ek 13. Ameliyathane Formu	43
Ek 14. Öğrenci Değerlendirme Formu	46
Ek 15. Öğrenci Memnuniyet Anketi	47
Ek 16. Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Algoritması	49
Ek 17. Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Formu	50
Ek 18. Derse Bağlı Uygulama Komisyonu Yönergesi	51

1. CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ

1.1. Dersin Öğretim Elemanları:

Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR

Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAŞ ALTINBAŞ

Arş. Gör. Dr. Gül ÇAKIR ÖZMEN

Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN

1.2. Dersin Tanımı ve Amacı:

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi, cerrahi girişim geçirecek hastalara uygulanacak olan ameliyat öncesi, sırası ve sonrası bakımı içerir. Bu ders ile öğrenciye, cerrahi hastalıklar ile ilgili temel bilgilerin verilmesi, cerrahi sorunu olan bir hastanın bakım gereksinimlerini belirleyebilme, sorun doğrultusunda çözüm geliştirebilme, uygulayabilme ve cerrahi kliniklerinde gerekli olan hemşirelik becerilerini kazandırabilme amaçlanır.

1.3. Eğitim Modeli:

KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü eğitim program modeli, entegre (bütünleşik) eğitim program modelidir. Bu kapsamda Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi Hemşirelik Bölümü eğitim program modeline temellendirilerek dersin amacı, öğrenim hedefleri/çıktıları, içeriği, öğrenme ortamı ve yaşantıları, değerlendirme yöntemleri şeklinde ders planlanıp programlanmakta ve derse bağlı uygulamalar blok sistem şeklinde yürütülmektedir.

1.4. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD Yüz yüze ve Uzaktan Eğitim Politikası:

Pandemi nedeniyle kısıtlama gibi bir durum olmadıkça, teorik dersler yüz yüze ve derse bağlı uygulamalar klinik sahada yapılmaktadır.

1.5. Dersin Programdaki Yeri:

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi hemşirelik lisans programının 3. veya 4. yarıyılında haftada 6 saat teorik ve 10 saat uygulama olmak üzere toplamda 16 saat üzerinden öğrencilere verilmektedir. Dersin yükü ulusal kredi sisteminde 11 kredi ve uluslararası sistemde 14 AKTS olarak belirlenmiştir.

1.6. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri:

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinde klasik eğitim modeli uygulanmaktadır. Derslerin işlenişinde; sunum, anlatım, kavram haritası ve soru-cevap tartışması ile öğrencilere aktarım yapılır. Klinik uygulamada; vaka tartışması, bakım planı ve kliniğe özgü ilaç rehberi hazırlama gibi teknikler ile öğrencilerin gelişim ve becerileri desteklenir.

1.7. Dersin Eğitim Araç ve Gereçleri:

Derslerin işlenişi; powerpoint sunumu ve video gösterimi gibi materyaller kullanılarak yapılır.

Tablo 1. 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi Öğrencinin Ders Kapsamındaki Sorumlulukları

2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Dönemi Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Kapsamında Öğrencinin Sorumlulukları	Teslim Tarihi
1. Klinikte kullanılacak bakım planı formu ve uygulama rehberi formları öğrenciler ile paylaşılacak	
2. Öğrenciler hastalara yönelik bakım planını, hastaya (vakaya) uygun rehber formlarını ve eğitim materyalini hazırlayacak	
3. Öğrenciler tarafından hazırlanan formlar klinikte grup çalışması şeklinde sunulacak/tartışılacak	

1.8. Dersin Değerlendirmesi:

- Uygulama notunun toplam ders notuna katkısı %50'dir. Ara sınav ve yarıyıl sonu sınavının ağırlıklı ortalamasının % 50'si ile uygulama notunun % 50'si toplam ders notunu oluşturur.
- Uygulama notları yarıyıl sonu sınavlarından önce ilan edilir. Klinik uygulamadan 60 puan alamayan öğrenciler dersi tekrar almak zorundadır.
- Yarıyıl sonu sınavında 100 üzerinden en az 50 puan alma zorunluluğu vardır.
- Yarıyıl sonu sınavına girmeyen veya bu sınavdan en az 50 puan alamayan öğrencilerin, yarıyıl içi çalışmalarını değerlendirmeye katılmaz ve bu öğrenciler FF harf notu ile değerlendirilir. (Bakınız Sağlık Bilimleri Fakültesi Lisans Yönetmeliği)

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=16680&MevzuatTur=8&MevzuatTertip=>

5)

2. HAFTALIK DERS İÇERİĞİ

2.1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders İçeriği

Hafta	Ders içeriği	Saat /hf
1. Hafta	Cerrahinin Tanımı ve Sınıflandırması Cerrahi Hastalarında Sıvı-Elektrolit Dengesi Şok Türleri ve Şoktaki Hastaya Yaklaşım Hastane Enfeksiyonları Yara İyileşmesi Cerrahide Kullanılan Drenler ve Hemşirelik Bakımı	16/hf
2. Hafta	Perioperatif Hemşirelik Cerrahi Hastasında Beslenme Yanıklar ve Yanıklı Hastada Hemşirelik Bakımı Kulak, Burun ve Boğaz Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı Endokrin Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	16/hf
3. Hafta	Ürogenital Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı Böbrek Transplantasyonu Kalp Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı Solunum Sistemi Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	16/hf
4. Hafta	Periferik Damar Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı Meme Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı Sinir Sistemi Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	16/hf
5. Hafta	Göz Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı Kas-İskelet Sistemi Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı Gastrointestinal Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı	16/hf
6. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
7. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
8. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
9. Hafta	ARA SINAV	
10. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
11. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
12. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
13. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
14. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
15. Hafta	Klinik Derse Bağlı Uygulama	16/hf
16. Hafta	YARIYIL SONU SINAVI	

2.2. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Haftalık Ders Planı

Hafta	Tarih	Saat	Konu	Dersi veren öğretim elemanı
1. HAFTA		8	<ul style="list-style-type: none"> • Cerrahinin tanımı ve sınıflandırması • Cerrahi hastalarında sıvı-elektrolit dengesi ve dengesizlikleri, asit-baz dengesi ve dengesizlikleri • Şok türleri ve şoktaki hastaya yaklaşım • Hastane enfeksiyonları	Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN
		8	<ul style="list-style-type: none"> • Yara iyileşmesi • Cerrahide Kullanılan Drenler ve Hemşirelik Bakımı	Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR
2. HAFTA		8	<ul style="list-style-type: none"> • Perioperatif Hemşirelik *Ameliyat Öncesi Hemşirelik Bakımı *Ameliyat Sırası Hemşirelik Bakımı *Ameliyat Sonrası Hemşirelik Bakımı	Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAS ALTINBAŞ
		8	<ul style="list-style-type: none"> • Cerrahi Hastasında Beslenme • Yanıklar ve yanıklı hastada hemşirelik bakımı • Endokrin Sistem Hastalıklarında Tanı Yöntemleri<ul style="list-style-type: none"> * Endokrin Sistem Hastalıkları *Endokrin Sisteme İlişkin Cerrahi Girişimler *Endokrin Sistem Cerrahisinde Hemşirelik Bakımı • Kulak, Burun ve Boğaz Hastalıklarında TanıYöntemleri<ul style="list-style-type: none"> * Kulak, Burun ve Boğaz Hastalıkları *Kulak, Burun ve Boğaza İlişkin Cerrahi Girişimler *Kulak, Burun ve Boğaz Cerrahisinde Hemşirelik	Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR Arş. Gör. Dr. Gül ÇAKIR ÖZMEN Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN
3. HAFTA		8	<ul style="list-style-type: none"> • Ürogenital Sistem Cerrahisinde Tanı Yöntemleri<ul style="list-style-type: none"> • Ürogenital Sistem Hastalıkları (Anomaliler, enfeksiyonlar, tümörler, taşlar) • Böbrek Transplantasyonu • Ürogenital Sistem Cerrahisi • Ürogenital Sistem Cerrahisinde Hemşirelik Bakımı	Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN
		8	<ul style="list-style-type: none"> • Kalp Cerrahisinde Tanı Yöntemleri<ul style="list-style-type: none"> * Kalp Hastalıkları (Koroner arter hastalığı vb.) * Kalp Cerrahisi * Kalp Cerrahisinde Hemşirelik Bakımı • Solunum Sistemi Cerrahisinde Tanı Yöntemleri<ul style="list-style-type: none"> * Solunum Sistemi Hastalıkları (Enfeksiyon, tümörler) * Solunum Sistemi Cerrahisi * Solunum Sistemi Cerrahisinde Hemşirelik Bakımı	Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR Arş. Gör. Dr. Gül ÇAKIR ÖZMEN Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN
4. HAFTA		8	<ul style="list-style-type: none"> • Periferik Damar Cerrahisinde Tanı Yöntemleri<ul style="list-style-type: none"> * Periferik Damar Hastalıkları (Anevrizmalar vb.) * Periferik Damar Cerrahisi • Periferik Damar Cerrahisinde Hemşirelik Bakımı • Meme Cerrahisi	Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAS ALTINBAŞ Arş. Gör. Dr. Gül ÇAKIR ÖZMEN
		8	<ul style="list-style-type: none"> • Sinir Sistemi Cerrahisinde Tanı Yöntemleri<ul style="list-style-type: none"> *Sinir Sistemi Hastalıkları (Kraniyal, spinal) *Kafa İçi Basıncı *İntrakranial ve Spinal Cerrahi • Sinir Sistemi Cerrahisinde Hemşirelik Bakımı	Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR Arş. Gör. Dr. Gül ÇAKIR ÖZMEN

5. HAFTA		8	<ul style="list-style-type: none"> • Gastrointestinal Sistem Cerrahisinde Tanı Yöntemleri *Gastrointestinal Sistem Hastalıkları (Özofagus,mide, bağırsak vb) *Gastrointestinal Sistem Cerrahisi *Gastrointestinal Sistem Cerrahisinde Hemşirelik Bakımı	Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAS ALTINBAŞ
		8	<ul style="list-style-type: none"> • Göz Cerrahisinde Tanı Yöntemleri * Göz Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı • Kas-İskelet Sistemi Cerrahisinde Tanı Yöntemleri *Kas-İskelet Sistemi Hastalıkları (Enfeksiyonlar,tümörler, kırıklar vb.) *Kas-İskelet Sistemine İlişkin Cerrahi Girişimler *Kas-İskelet Sistemi Cerrahisinde Hemşirelik Bakımı	Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAS ALTINBAŞ Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN
6. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAS ALTINBAŞ Arş. Gör. Dr. Gül ÇAKIR ÖZMEN Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN
7. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	
8. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	
9. HAFTA	ARA SINAV HAFTASI (15-21 Nisan 2024)			
10. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	Prof. Dr. Dilek ÇİLİNGİR Dr. Öğr. Üyesi Bahar CANDAS ALTINBAŞ Arş. Gör. Dr. Gül ÇAKIR ÖZMEN Arş. Gör. Tuğba ÖZCAN
11. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	
12. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	
13. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	
14. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	
15. HAFTA		8	Klinik Derse Bağlı Uygulama	
16. HAFTA	YARIYIL SONU SINAV HAFTASI (03-14 Haziran 2024)			

2.3. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Kaynak Listesi

1. Erdil, F, Elbaş Özhan, N. Cerrahi Hemşireliği, Aydoğdu Ofset Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Tic. LTD. Şti., 7. Baskı: Ankara; 2016. (Ana Kaynak)
2. Akyolcu, N., Kanan, N., Aksoy, N. Cerrahi Hemşireliği I, Nobel Tıp Kitabevleri, 4. Baskı: İstanbul; 2021. (İlave Kaynak)
3. Akyolcu, N., Kanan, N., Aksoy, N. Cerrahi Hemşireliği II, Nobel Tıp Kitabevleri, 3. Baskı: İstanbul; 2021. (İlave Kaynak)
4. Eti Aslan F. (Eds). Cerrahi Bakım: Vaka Analizleri ile Birlikte. Akademisyen Tıp Kitabevi, 2. Baskı: Ankara; 2017. (İlave Kaynak)
5. Karadakovan, A., Eti Aslan, F. Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Akademisyen Tıp Kitabevi, 3. Baskı:Ankara; 2014. (İlave Kaynak)
6. Çelik, S., Usta Yeşilbalkan, Ö. Dahili ve Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği. Nobel Akademik Yayıncılık ve Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti., 3. Baskıdan Çeviri: Ankara; 2015. (İlave Kaynak)
7. Şenol Çelik, S., Karadağ, A. Hemşirelik Bakım Planları: Tanılar, Girişimler ve Sonuçlar. Akademi Basın ve Yayıncılık, 1. Baskı: İstanbul; 2019. (İlave Kaynak)
8. Gürsoy A. Perioperatif Hemşirelikte Kanıta Dayalı Uygulamalar. Türkiye Klinikleri, 1. Baskı. Ankara; 2020. (İlave Kaynak)
9. AORN güncellemeleri (2022): <https://aorn.org/Guidelines/About-AORN-Guidelines> (İlave

Kaynak)

10. Bektaş, S. Kahraman Esen, H. Ameliyathane Hizmetleri El kitabı. Akademisyen Yayınevi, Ankara, 2021. (İlave Kaynak)

11. Çelik, S. Cerrahi Hemşireliğinde Güncel Uygulamalar. Çukurova Nobel Tıp Kitabevi, Antalya, 2021. (İlave Kaynak)

3. UYGULAMA İÇERİĞİ

3.1. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulamasının Amacı

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinin uygulamasına ilişkin izlenecek adımları kavrar, hemşirelik bakım uygulamalarını gözlemler, kavrar ve uygular. Alanı ile ilgili yasal/etik düzenlemeleri yorumlar, sağlık ekibi ve diğer öğrencilerle takım olarak çalışır.

Kapsamı: Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulaması 9 hafta (haftada 2 gün) yapılmaktadır. Uygulamaya çıkmadan önce öğrencilerin bulunacakları klinikler ve rotasyon planı, sorumlu öğretim elemanları tarafından belirlenir ve öğrencilere bildirilir. Öğrencilerin kliniklerde önce gözlem yapması ve sonra da uygulamalara katılması beklenir. Sorumlu öğretim elemanı kliniklerde öğrencileri ziyaret eder, gözlemler, öğrencilere bakım planının nasıl yapılması gerektiği hakkında bilgi verir ve öğrencilerle soru-cevap şeklinde vaka tartışması yapar. Öğrenci klinikte olduğu her hafta bakım planı hazırlamakla ve rotasyonda olduğu birimlerde rapor yazmakla sorumludur. Kliniklerde her hafta öğrenciler bakım planı ve raporlar üzerinden değerlendirilir. Öğretim elemanı değerlendirdiği her öğrenci için öğrencinin yapabildikleri ve eksiklikleri ile ilgili geri bildirimde bulunur.

3.2. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulamasının Öğrenme Çıktıları/Kazanımları

ÖK - 1: Cerrahi hastalığı olan hastanın bakımında kullanılan temel bilgileri kullanabilir

ÖK - 2: Cerrahi hastasının bakım gereksinimlerini belirleyebilir

ÖK - 3: Saptanan bakım gereksinimleri doğrultusunda gerekli hemşirelik girişimlerini uygulayabilir ve sonuçlarını değerlendirebilir

ÖK - 4: Cerrahi kliniklerinde gerekli olan teknik hemşirelik becerilerini uygulayabilir

ÖK - 5: Cerrahi klinikler için önemli olan hızlı ve doğru karar verme becerisini kullanabilir

3.3. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Hemşirelik Temel Uygulamaları ve İlgili Beceriler

Listesi

TEMEL HEMŞİRELİK UYGULAMALARI	CERRAHİ HASTALIKLAR HEMŞİRELİĞİ DERSİ BİLİŞSEL HEDEFLERİ	CERRAHİ HASTALIKLAR HEMŞİRELİĞİ DERSİ PSİKOMOTOR HEDEFLERİ	ÖĞRETME YÖNTEMLERİ
CERRAHİ GİRİŞİM	<ul style="list-style-type: none"> Hastayı ameliyata hazırlama sürecinde neler yapması gerektiğini bilir. Ameliyat öncesi hastaya hangi konularda ve nasıl bakım vereceğini bilir. Ameliyat sırasında hasta bakımında neler yapması gerektiğini bilir. Ameliyat sonrası hasta bakımında neler yapması gerektiğini bilir.	<ul style="list-style-type: none"> Hasta kimliğini doğrulayabilir. Hastanın yaşam bulgularını alır ve değerlendirebilir. Hastaya uygun önlük ve bone giydirmede yardımcı olabilir.	Sunum Anlatım Soru-cevap
BESLENME	<ul style="list-style-type: none"> Gastrostomiden beslemede neler yapması gerektiğini bilir Nazogastrik sonda ile beslemede ve bakımında neler yapması gerektiğini bilir Parenteral, enteral ve total parenteral beslenme sürecinde neler yapması gerektiğini bilir	<ul style="list-style-type: none"> Nazogastrik sonda ile beslenmeye yardım edebilir ve bakımını uygulayabilir Beslenmeyi izler ve değerlendirebilir Gastrostomiden beslenmeye yardım edebilir Parenteral, enteral ve total parenteral beslenme sürecini değerlendirebilir	Sunum Anlatım Soru-cevap
BOŞALTIM	<ul style="list-style-type: none"> Aldığı çıkardığı takibi yapmayı bilir Ürostomi/ileostomi/dren/kolostomi tanımlar ve bakımında neler yapması gerektiğini bilir Vücut sıvılarının dağılımını ve sıvı elektrolitleri bilir	<ul style="list-style-type: none"> Aldığı çıkardığı takibi yapabilir Bağırsak ve mesane eğitimi verebilir Ürostomi/ileostomi/kolostomi bakımı verebilir	Sunum Anlatım Soru-cevap Kavram haritası
GÜVENLİ ÇEVRENİN SAĞLANMASI ve SÜRDÜRÜLMESİ	<ul style="list-style-type: none"> Basınç yarasını önlemede neler yapması gerektiğini bilir Doğru cerrahi el yıkama tekniğini bilir Steril eldiven, gömlek ve maske giyme giydirme ve çıkarmada ne yapması gerektiğini bilir Steril malzeme kullanmayı bilir Tıbbi asepsiye uygun olarak giyinmeyi bilir Hasta güvenliği uygulamalarını (hastanın kliniğe kabulü, kimlik doğrulama) bilir Yaralanma riski ile ilişkili önlemleri bilir(düşme, travma, kanama, aspirasyon vb) Güvenli Cerrahi Kontrol listesini değerlendirmeyi bilir Enfeksiyon riskini önleyici uygulamaları bilir	<ul style="list-style-type: none"> Basınç yarasını önlemeye yönelik hemşirelik uygulamalarını yapabilir Cerrahi el yıkama tekniğini kullanabilir Tıbbi ve cerrahi asepsi kurallarına uyabilir Steril paket açabilir Steril alan hazırlayabilir Steril alana malzeme yerleştirebilir Steril malzeme kullanabilir Steril eldiven giyebilir ve çıkarabilir Steril gömlek giyebilir ve çıkarabilir Tıbbi asepsiye uygun maske giyebilir ve çıkarabilir İzolasyon önlemlerini uygulayabilir Hasta kimliği doğrulayabilir Tıbbi asepsiye uygun önlük giyebilir ve çıkarabilir Düşme riskine yönelik hemşirelik uygulamalarını yapabilir Güvenli Cerrahi Kontrol listesini kullanabilir ve değerlendirebilir	Sunum Anlatım Gösterme Soru-cevap
SAĞLIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ	<ul style="list-style-type: none"> Kardiyovasküler sistemi değerlendirmeyi bilir Kas-iskelet sistemini değerlendirmeyi bilir Kulak burun boğazı değerlendirmeyi bilir Meme muayenesi yapmayı bilir Sindirim sistemini değerlendirmeyi bilir Solunum sistemini değerlendirmeyi bilir Ürogenital sistemi değerlendirmeyi bilir Nörolojik değerlendirme yapmayı bilir Ruhsal ve sosyal değerlendirme yapmayı bilir	<ul style="list-style-type: none"> Kardiyovasküler sistemi değerlendirebilir Kas-iskelet sistemini değerlendirebilir Kulak burun boğazı değerlendirebilir Meme muayenesi yapabilir Sindirim sistemini değerlendirebilir Solunum sistemini değerlendirebilir Ürogenital sistemi değerlendirebilir Nörolojik değerlendirme yapabilir Ruhsal ve sosyal değerlendirme yapabilir	Sunum Anlatım Soru-cevap

HAREKET	<ul style="list-style-type: none"> Hastayı mobilize etmeyi bilir Basınç yarasını önleyici malzemeleri kullanmayı bilir Yatak içi hareket ettirme ve pozisyon verme tekniklerini bilir Hastaya uygun pozisyon vermeyi bilir Cerrahi girişimlere uygun egzersizler yaptırmayı bilir	<ul style="list-style-type: none"> Alçı-atel- traksiyon bakımı yapabilir Basınç yarasını önleyici destek malzemelerini yerleştirebilir ve hemşirelik bakımı verebilir Hastayı yatak içinde hareket ettirebilir ve hastaya pozisyon verebilir Hastayı yataktan ayağa kaldırabilir Hastayı yataktan sandalyeye/tekerlekli sandalyeye alabilir Hastanın mobilizasyonuna yardım edebilir Eklem hareket açıklığı (ROM) egzersizleri uygulayabilir Vücut mekaniklerine uygun hareket edebilir Şok pozisyonu verebilir Cerrahi girişimlere uygun egzersiz yaptırmayı bilir (mastektomi, Kegel vb.)	Sunum Anlatım Soru-cevap Gösterme
KİŞİSEL TEMİZLİK ve RAHATLIĞI SAĞLAMA	<ul style="list-style-type: none"> Deri ve mukoza bütünlüğünü korumaya yönelik hemşirelik bakımını bilir Ameliyat öncesi cilt hazırlığına yönelik yapılacak girişimleri bilir	<ul style="list-style-type: none"> Ameliyat öncesi cilt hazırlığı yapabilir Deri ve mukoza bütünlüğünü korumaya yönelik önlemleri alabilir	Sunum Anlatım Soru-cevap
SICAK ve SOĞUK UYGULAMALAR	<ul style="list-style-type: none"> Sıcak uygulama yapmayı bilir Soğuk uygulama yapmayı bilir Lokal sıcak ve soğuk uygulama yapmayı bilir	<ul style="list-style-type: none"> Sıcak uygulama yapabilir Soğuk uygulama yapabilir Lokal sıcak ve soğuk uygulama yapabilir	Sunum Anlatım Soru-cevap
SOLUNUM	<ul style="list-style-type: none"> Postural drenaj pozisyonlarını ve uygulamasını bilir Oksijen saturasyonunu ölçmeyi ve değerlendirmeyi bilir Derin soluk alma ve öksürme egzersizlerini bilir	<ul style="list-style-type: none"> Oksijen saturasyonunu ölçer ve değerlendirebilir Derin solunum ve öksürme egzersizlerini uygulatabilir Postural drenaj uygulayabilir Triflow kullanımını yaptırmayı bilir Oksijenizasyonu değerlendirebilir (siyanoz, solunum özellikleri (solunum sıkıntısı, yardımcı solunum kaslarının kullanımı vb.)	Sunum Anlatım Soru-cevap
YARA BAKIMI	<ul style="list-style-type: none"> Basınç yarası gelişme riskini değerlendirmeyi bilir Basınç yarası evrelerini bilir Yara ve basınç yarası bakımı vermeyi bilir Yara evrelerini değerlendirmeyi bilir Stoma bakımı vermeyi bilir İnsizyon bölgesini değerlendirmeyi bilir (enfeksiyon, kanama, drenaj vb.) Dren bakımı yapmayı bilir	<ul style="list-style-type: none"> Basınç yarası gelişme riskini değerlendirebilir Basınç yarası evrelerini değerlendirebilir Yara evrelerini değerlendirebilir Yara ve basınç yarası bakımı verebilir Stoma bakımı verebilir Dren bakımını yapabilir	Sunum Anlatım Soru-cevap
YAŞAMSAL BULGULAR	<ul style="list-style-type: none"> Ağrıyı değerlendirme ölçeklerini ve değerlendirme yöntemlerini bilir	<ul style="list-style-type: none"> Ağrı ölçeklerini (VAS ve Görsel skala) kullanabilir ve ağrıyı değerlendirebilir	Sunum Anlatım Soru-cevap

3.4. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulama Alanları ve Kullanılan Klinikleri

KLİNİK SERVİSLER		DiĞER BİRİMLER
✓ Genel Cerrahi Servisi	✓ Kalp-Damar Cerrahisi Servisi	✓ Ameliyathane
✓ Göğüs Cerrahisi Servisi	✓ Üroloji Servisi	
✓ Kulak Burun Boğaz Servisi	✓ Ortopedi Servisi	
✓ Acil Servis	✓ Beyin Cerrahisi	
✓ Yanık		

3.5. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulama Alanında Uyulması Gereken Davranış

Kuralları

1. Çalışma saatleri 08.00-20.00 şeklindedir. Öğrenci sabah 08.00'de hastayı teslim almalı ve 20.00'de klinikten ayrılmalıdır.
2. Öğrenciler 12.00-13.00 arasında dönüşümlü olarak ve öğrenci hemşireye hastasını teslim ederek yemeğe çıkmalıdır.
3. Öğrenci sorumlu öğretim elemanına ve servis sorumlu hemşiresine haber vermeden servisten ayrılmamalıdır.
4. Sabah devamsızlık yapan öğrenci öğleden sonra uygulamaya gelse dahi o gün devamsız olarak kabul edilir.
5. Uygulama süresi hafta içi 2 gün ve hafta sonu 1 gün olacak şekilde dönüşümlü olarak planlanmıştır. Toplam uygulama süresi 12 gün (08.00-20.00)'dür. Öğrencinin 1 gün devamsızlık hakkı bulunmaktadır. Resmi tatillerde uygulama yapılmamakta olup, bu günler için telafi planlaması yapılmaz.
6. Uygulama süresince KTÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü tarafından belirlenen forma (Formanın altı saks mavisi kumaş pantolon ve üstü beyaz kısa kollu tunik) giyilmelidir.
7. Kız öğrencilerin saçları toplu olmalıdır. Saçlar dağınık bırakılmayacaktır. Abartılı olmamak kaydıyla makyaj yapılabilir. Tırnaklar kısa ve ojesiz olmalıdır. Erkek öğrencilerde kısa saç tercih edilir; saçlar uzunsa toplanmalıdır. Erkek öğrenciler günlük sakal ve bıyık tıraşı olmalıdır.
8. Kız öğrenciler, *piercing* türü (küçük nokta şeklinde takılabilir) takı dışında, kulakta sallantılı olmayan küpe ve boyunda gömlek üzerine taşmayan kolye takabilir.
9. Uygulama süresince alyans ve saat dışında ek bir takı (kolluk, künye, yüzük, küpe vb.) takılmamalıdır. Forma üzerine beyaz/lacivert/siyah renk hırka giyilebilir, ayakkabı beyaz olmalı ve yalnızca kurum içinde giyilmelidir.

10. Öğrenciler bölüm, ad ve soyadı yazılı yaka kartlarını takmalıdır.
11. Ameliyathane içerisinde ameliyathane tarafından verilen kıyafetler giyilmelidir.
12. Ameliyathane kıyafetleri ameliyathane dışında giyilmemelidir. Öğrenci ameliyathane dışında kendi formasını giymelidir.
13. Teorik dersin son günü uygulama kuralları ve klinikler öğrencilere tanıtılır. Görevli öğretim elemanları açıklanır. Öğrencilerin formalarını nerede giyecekleri öğretim elemanları tarafından açıklanır. (Farabi Hastanesi okulda ve hastaneye yakın yurttaki giyinebilecek, diğer hastanelerde ise her birimde klinik sorumlularının gösterdiği alanda giyinilecek).
14. Uygulamanın ilk haftası öğretim elemanı tarafından öğrencinin kliniğe uyumu sağlanır. Öğrenci hemşirelik girişimlerini kesinlikle yalnız yapmamalıdır. Hasta paylaşımı yapılır ve hasta merkezli çalışılır. Öğrenci, çalıştığı süre boyunca hastası ile ilgili işlemlerden sorumludur.
15. Yaşanılan bir sorun/sıkıntıda sorumlu öğretim elemanı ya da sınıf temsilcisi ile iletişime geçilmelidir.
16. Uygulamanın ilk günü hastanenin eğitim birimi tarafından öğrencilere oryantasyon programı düzenlenir. Konuya ilişkin bilgilendirme sorumlu öğretim elemanı tarafından yapılır.

3.6. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği İş Sağlığı ve Güvenliği, Aşı, Sigorta vb. Belgeleri

- Klinikte uygulama yapacak öğrencilerin her biri İş Sağlığı ve Güvenliği belgesine sahip olmak zorundadır. İş sağlığı ve güvenliği eğitimi KTÜ uzaktan eğitim merkezi tarafından yapılmaktadır; kullanıcı adı ve şifrelerini alan öğrencilerden (<http://uzem.ktu.edu.tr/?id=44>) adresinden dersleri tamamlayıp sınavda başarılı olanlara, mail yoluyla sertifika gönderilir.
- Uygulamaya çıkmadan önce öğrencilerin aşı (Hepatit B) kontrolleri yapılır.

3.7. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Klinik/Saha Yöneticisi ve Çalışanlarından Beklentiler

Klinik/saha yöneticisi ve çalışanlarından, öğrenci hemşirelerin eğitimine destek vermesi ve katkıda bulunması beklenmektedir.

3.8. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersin Uygulama Rotasyon Dağılımları

BLOK/KAT	UYGULAMA YERİ	SAYI	ÖĞRENCİLER
		Hafta içi/Hafta Sonu	
B (-2)	Genel Cerrahi	9/9	
B (Zemin)	Kulak Burun Boğaz	4/4	
B (1)	Kalp Damar Cerrahi (Kvc)	3/3	
B (2)	Üroloji	4/4	
B (3)	Ortopedi	5/5	
B (4)	Beyin Cerrahisi	5/5	
B (5)	Göğüs Cerrahisi	3/3	
ACİL	Acil Servis	4/4	
YANIK	Yanık Ünitesi	3/3	
B (1)	Ameliyathane	7/-	
A (-2)	Ameliyathane	6/-	
A-B (1)	Günübirlik Cerrahi	-/-	
A-B (Zemin)	Genel Cerrahi Pansuman	-/-	
A-B (Zemin)	Ortopedi Pansuman	-/-	
	Beyin Cerrahi Pansuman	-/-	
B (-1)	Anjiyo Ünitesi	-/-	
A (1)	Gastroendoskopi Ünitesi	-/-	

3.9. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersin Uygulama Sürecinde Haftalık Öğrenciden Beklentiler/ Öğrencinin Üstleneceği Görev ve Sorumluluklarının Listesi

1. Öğrenci yıl içi uygulamalarda, uygulamalı dersin sorumlu öğretim elemanının hazırladığı rotasyon planı doğrultusunda uygun görülen kurum ve kuruluşlarda uygulamasını yapar. Öğrenciler uygulama alanlarında uygun görülen kıyafeti giyer.
2. Öğrenciler, bölüm başkanlığınca belirlenen hedefler doğrultusunda uygulamalarını yapmakla yükümlüdürler.
3. Öğrenciler uygulamada kurum personeliyle ekip anlayışına uygun çalışmalıdırlar.
4. Öğleden önce kliniğe gitmeyip öğleden sonra devam etmek yasaktır.
5. Kliniğe başka bir bölümden ya da sınıftan arkadaş getirmek yasaktır.
6. Kliniğe alkol, madde vb. alarak gitmek veya klinikte devam etmek yasaktır.
7. Klinik sorumluları veya görevlileri ile iyi iletişim ilişkileri içinde uygulama yapılması gerekmektedir.
8. Öğlen yemek saat aralığı 12.00-13.00 arasındadır. Öğle yemeğine dönüşümlü olarak çıkılması gerekmektedir. Bunun dışında çay saati vb. yoktur.
9. Üniforma ile çalışılan kurum-hastane dışına çıkılmaması gerekmektedir.
10. Öğrenciler uygulama yaptıkları süre içinde birimde uygulanmakta olan çalışma ve disiplin düzenine uymakla yükümlüdürler.

11. Öğrenciler uygulama alanlarındaki her türlü araç ve gerecin dikkatli kullanılmasına azami özen göstermekle yükümlüdürler. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden doğacak her türlü sorumluluk öğrenciye aittir.
12. Öğrenciler, uygulama alanından habersiz olarak ayrılamazlar. Zorunlu durumlarda uygun görülürse sorumlu öğretim elemanlarından kısa süreler için izin alabilirler.
13. Öğrenciler uygulama alanını değiştiremez ve terk edemezler. Ancak gerekli durumlarda uygulama sorumlusu öğretim elemanının görüş ve iznini alarak uygulama yerini değiştirebilirler.
14. Öğrenciler uygulamaları, klinik hemşireleri, öğretim elemanları ve destek olarak görevlendirilen hemşireler ile birlikte yapmalıdırlar.
15. Öğrenciler, uygulama esnasında veya bitiminde varsa uygulamaya ilişkin önerilerini Bölüm başkanlığına iletebilirler.
16. Öğrenciler uygulamaya ilişkin hazırladıkları raporu/bakım planlarını ve diğer raporları sorumlu öğretim elemanının belirlediği sayıda ve sürede teslim etmekle sorumludurlar.
17. Öğrenciler uygulamalarda ilgili dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından kendisine verilen sağlıklı ve hasta bireyleri takip etmek, bakım planlarını ve uygulama kapsamında verilen ödevleri istenen zaman sürecinde öğretim elemanlarına teslim etmekle sorumludur.

3.10. Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Uygulama Rehberi ve Beceri Değerlendirme Formları

3.10.1. Hasta Kabul Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama hasta kabul rehberi ve değerlendirme formu, kliniğe yatışı yapılan hastanın öğrenci tarafından karşılanması sırasında öğrencinin yapması gereken uygulamaları içermektedir. Form **Ek 1'**de yer almaktadır.

3.10.2. Preoperatif Bakım Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama preoperatif bakım uygulama rehberi ve değerlendirme formu, cerrahi uygulanacak olan hastanın ameliyat öncesi kliniğe yatışı, eğitimi ve ameliyat sabahı hazırlığı sırasında öğrencinin uygulaması gereken adımlarını içermektedir. Form **Ek 2'**de yer almaktadır.

3.10.3. Öksürme Egzersizi Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama öksürme egzersizi rehberi ve

değerlendirme formu, cerrahi uygulanacak olan hastanın ameliyat öncesi eğitimi ve ameliyat sonrası uygulaması sırasında öğrencinin uygulaması gereken adımlarını içermektedir. Form **Ek 3**'te yer almaktadır.

3.10.4. Derin Solunum Egzersizi Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama derin solunum egzersizi rehberi ve değerlendirme formu, cerrahi uygulanacak olan hastanın ameliyat öncesi eğitimi ve ameliyat sonrası uygulaması sırasında öğrencinin uygulaması gereken adımlarını içermektedir. Form **Ek 4**'te yer almaktadır.

3.10.5. Cerrahi El Yıkama Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama cerrahi el yıkama rehberi ve değerlendirme formu, ameliyathanede steril hemşire olarak ameliyata katılan öğrencinin ameliyat öncesi cerrahi el yıkama sırasında takip etmesi gereken adımları içermektedir. Form **Ek 5**'te yer almaktadır.

3.10.6. Cerrahi Gömlek ve Eldiven Giyinme Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama cerrahi gömlek ve eldiven giyinme rehberi ve değerlendirme formu, ameliyathanede steril hemşire olarak ameliyata katılan öğrencinin önlük ve eldiven giyme sırasında takip etmesi gereken adımları içermektedir. Form **Ek 6**'da yer almaktadır.

3.10.7. Kolostomi Bakımı Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama kolostomi bakımı uygulama rehberi ve değerlendirme formu, kolostomisi olan hastaya bakım veren öğrencinin kolostomi bakımı sırasında uygulaması gereken adımları içermektedir. Form **Ek 7**'de yer almaktadır.

3.10.8. Postoperatif Bakım Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama postoperatif bakım uygulama rehberi ve değerlendirme formu, cerrahi uygulanan hastanın ameliyat sonrası klinikte karşılanması, bakımı ve eğitimi sırasında öğrencinin uygulaması gereken adımlarını içermektedir. Form **Ek 8**'de yer almaktadır.

3.10.9. Ameliyat Sonrası İlk Mobilizasyon Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama ameliyat sonrası ilk mobilizasyon rehberi ve değerlendirme formu, cerrahi uygulanan hastanın ameliyat sonrası ilk mobilizasyon sırasında öğrencinin takip etmesi gereken adımları içermektedir. Form **Ek 9**'da yer almaktadır.

3.10.10. Hasta Taburculuk Rehberi ve Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama hasta taburculuk rehberi ve değerlendirme formu, taburculuk sırasında öğrencinin uygulaması gereken adımları içermektedir. Form **Ek 10'**da yer almaktadır.

3.10.11. Bakım Planı Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulamada kullanılacak anamnez ve bakım planı formu, cerrahi kliniklerde uygulama yapan öğrencilerin hastalardan bilgi toplamak ve bakım planı uygulamak amacı ile kullanması gereken formdur. Form **Ek 11'**de yer almaktadır.

3.10.12. Acil Servis Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulamada kullanılacak acil servis formu, uygulamasını acil birimde yapan öğrencilerin hastalardan bilgi toplamak, takibini sağlamak amacı ile kullanması gereken formdur. Form, **Ek 12'**de yer almaktadır.

3.10.13. Ameliyathane Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulamada kullanılacak ameliyathane formu, rotasyon ile ameliyathanede bulunan öğrencilerin ameliyathanede buldukları süre içerisinde kullanacakları formdur. Form **Ek 13'**te yer almaktadır.

3.10.14. Öğrenci Değerlendirme Formu

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği derse bağlı uygulama öğrenci değerlendirme formu, sorumlu öğretim elemanının öğrenci değerlendirmesi amacı ile kullanacağı formdur. Form **Ek 14'**te yer almaktadır.

4. ÖĞRENCİLERİN CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİNİ, LABORATUVAR VE UYGULAMALARI, UYGULAMA ALANLARINI DEĞERLENDİRME FORMLARI

Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersine ilişkin öğrenci memnuniyet anketi **Ek 15**'te yer almaktadır. Bu form, online olarak dönem sonunda uygulanmaktadır.

5. HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ İŞ KAZASI ÖNLEME VE BİLDİRİM TALİMATI, İŞ KAZASI BİLDİRİM ALGORİTMASI, İŞ KAZASI BİLDİRİM FORMLARI

İş kazası, kişinin çalışma hayatında 5510 sayılı Kanunda sayılan hallerden birinde meydana gelen ve sigortalıyı bedenen veya ruhen engelli hale getiren olaydır.

5510 sayılı Kanunda sayılan iş kazası halleri ise şunlardır:

- ✓ Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- ✓ İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle
- ✓ Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- ✓ Hizmet akdi ile çalışan emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- ✓ Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında,
- ✓ Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle
- ✓ meydana gelen olaylardır.

Öğrencinin klinik uygulama sırasında karşılaşacağı bir iş kazası durumunda takip etmesi gereken İş Kazası Bildirim Algoritması **Ek 16** ve doldurması gereken İş Kazası Bildirim Formu **Ek 17**'de yer almaktadır.

6. KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ UYGULAMALI DERSLER İLKE, USUL VE ESASLARI

Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü staj komisyonu tarafından oluşturulan Derse Bağlı Uygulama Komisyonu Yönergesi **Ek 18**'de yer almaktadır.

Ek 1. Hasta Kabul Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
HASTA KABUL UYGULAMASI	
Hasta için gerekli malzeme, ilaç ve kayıt formlarını hazırlar.	
Hastayı güler yüzle karşılar, kendini tanıtır, hasta ve hasta yakını/ailesi ile tanışır.	
Hastanın kimlik ve yatış evrak kontrolünü yapar.	
Hastaya odasını ve kliniği tanıtır (Çağrı zili, yatağın çalışmaşekli, tuvalet -lavabo yeri, hemşire ve hekim odası vb.).	
Hastanın odasına yerleşmesinde yardımcı olur.	
Hastanın yaşam bulgularını alır ve kaydeder.	
Hastane rutinleri ve kuralları hakkında bilgi verir (yemek, ziyaret, vizit saatleri, rutinler, haberleşme vb.).	
Hastanın anamnezini alır ve kaydeder.	
Hemşirelik bakım planını hazırlar, kaydeder ve uygular.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 2. Preoperatif Bakım Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
AMELİYAT ÖNCESİ (PREOP) HASTA KABULÜ	
Hasta için gerekli malzeme, ilaç ve kayıt formlarını hazırlar.	
Hastayı güler yüzle karşılar, kendini tanıtır, hasta ve hasta yakını/ailesi ile tanışır.	
Hastanın kimlik ve yatış evrak kontrolünü yapar.	
Hastaya odasını ve kliniği tanıtır (Çağrı zili, yatağın çalışmaşekli, tuvalet -lavabo yeri, hemşire ve hekim odası vb.).	
Hastanın odasına yerleşmesinde yardımcı olur.	
Hastanın yaşam bulgularını alır ve kaydeder.	
Hastane rutinleri ve kuralları hakkında bilgi verir (yemek,ziyaret, viziit saatleri, rutinler, haberleşme vb.).	
Hastanın anamnezini alır ve kaydeder.	
Hemşirelik bakım planını hazırlar, kaydeder ve uygular.	
AMELİYAT ÖNCESİ HASTA EĞİTİMİ	
Derin solunum egzersizinin önemi hakkında hastayı bilgilendirir.	
Derin solunum egzersizini hastaya öğretir.	
Öksürme egzersizinin önemi hakkında hastayı bilgilendirir.	
Öksürme egzersizini hastaya öğretir.	
Yatak içi dönme ve ekstremite egzersizlerinin önemi hakkında hastayı bilgilendirir.	
Yatak içi dönme ve ekstremite egzersizlerini hastaya öğretir.	
AMELİYAT SABAHİ HAZIRLIK	
Hastanın kimliğini doğrulayan kol bilekliği kontrol eder.	
Hastanın yaşam bulgularını alır ve kaydeder.	
Hastanın alerji durumunu sorgular.	
Aydınlatılmış onam formunu kontrol eder.	
Güvenli Cerrahi Kontrol Listesi ^{TR} 'ni uygular.	
Hastanın açlık durumunu sorgular.	
Hastada oje, takı, gözlük ve takma diş kontrolü yapar.	
Hastaya uygun önlük ve bone giydirir.	
Hastanın sedyeye alınmasında yardımcı olur.	
Hastanın premedikasyon istemini kontrol eder.	
İlaçlar, laboratuvar bulguları, ameliyat için gerekli tüm malzemeleri hasta dosyası ile birlikte ameliyathane hemşiresine teslim eder.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 3. Öksürme Egzersizi Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
Öksürme Egzersizi Eğitimi	
Hastaya uygulama hakkında bilgi verilir.	
İşlem için hastadan izin alınır.	
Hasta sandalyeye oturtulur ya da yatak içinde dik oturur pozisyon verilir.	
Bacaklarını hafif kıvrması ve öne doğru eğilmesi söylenir.	
Eğer hasta göğüs veya batın ameliyatı geçirecek/geçirmiş ise bölge yastık ile desteklenir.	
Burundan yavaş ve derin soluk alması ve göğsü tam olarak genişletmesi söylenir.	
Ağızdan nefes vererek göğüs kafesinin sönerek indiğini hisseder.	
Aynı işlemi birkaç kez daha tekrar eder.	
Daha sonra 3. kez derin nefes alması ve içinde tutması söylenir.	
Hasta 2-3 kez art arda öksürtülür.	
Hastanın 3-5 kez normal nefes alarak yavaşça vermesi ve sakinleşmesi sağlanır..	
Öksürme egzersizi 3 kez hasta tolere edebilyorsa 5 kez tekrarlanır.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 4. Derin Solunum Egzersizi Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
Derin Solunum Egzersizi Eğitimi	
Hastaya uygulama hakkında bilgi verilir.	
Hasta, uygun pozisyona getirilir.	
Solunum için ihtiyaç duyulan malzemeler hazırlanır.	
Pursed lip solunum için; hasta oturtulur ya da yatak içinde dik oturur pozisyona getirilir.	
Diyafragma solunumu için; hasta sırtüstü yatar pozisyona getirilir. Dizlerinin başının altına bir yastık yerleştirilir.	
Kâğıt mendil ve atık kutusu kolay ulaşılabilecek şekilde yerleştirilir.	
Hastanın elleri göğüs kafesi ve karın üzerine yerleştirilir.	
Pursed lip solunum için; hastaya ellerini kaburga kemikleri altına, orta parmaklar birbirine dokunacak biçimde diyafragma üstüne yerleştirmesi söylenir.	
Diyafragmatik solunum için; sağ el üst karın bölgesine, sol el göğsün üst tarafına yerleştirilir.	
Hastadan, içinden dört rakamını sayana kadar burundan yavaş ve derin bir nefes alması istenir.	
Diyafragmatik solunumda da dörde kadar sayıncaya kadar burun yoluyla nefes alırken, sağ el altındaki karın bölgesinin yukarıya doğru hareketi hissedilmelidir.	
Nefes alınan süre kadar, havayı içinde tutması söylenir (hasta isterse içinden dörde kadar sayabilir).	
Hastadan dudaklarını ıslık çalar gibi büzerek, uzun sürede nefesini ağzından dışarı vermesi söylenir.	
İşlem sonrası hastaya rahat pozisyon verilir.	
Egzersizler yemeklerden iki saat sonra başlangıçta 2-3 dakika gibi kısa sürelerde, hastanın tolere etmesiyle 10 dakikalık süreler hâlinde, günde ortalama 30 dakika olacak şekilde tekrarlanmalıdır.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 5. Cerrahi El Yıkama Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
CERRRAHİ EL YIKAMA	
El tırnaklarını kısa keser ojesiz olur. Yapay tırnaklar kullanılıyorsa çıkarır.	
Takıları çıkarır.	
Saçını bone ile kapatır, ağız ve burnunu maske ile kapatır. Gerekliyse koruyucu gözlük takar. Forma üstünün ıslanmaması için kollarını yukarı katlar.	
Musluğu kağıt havlu ile açar, akış hızı ve ısısını ayarlar.	
Elleri parmak uçlarından dirseğe doğru ıslatır.	
Avuç içine antiseptikli solüsyon akıtır.	
Elleri ve kolları 1 dakika süreyle friksiyonel hareketlerle dirseğin 3-5 cm üstüne kadar yıkar.	
Elleri, dirsekten yukarı olacak şekilde tutarak durular. Suyun altında kolları ileri-geri dönüş hareketleri yaptırmaz.	
Elleri durular, fırça üzerine antiseptikli solüsyon döker, fırça disposabl ise sadece ıslatılır.	
Tırnakları 30 fırça darbesi ile fırçalar, her iki el için ayrı fırça kullanır.	
Elleri duruladıktan ve yeniden antiseptikli solüsyon alındıktan sonra, parmak uçlarından özellikle baş parmaktan başlayarak parmak aralarını, ellerin ön ve arkayüzleri dahil kollarını, dirseğin 3-5 cm üstüne kadar dairesel hareketlerle yıkar.	
Her iki kolu birbirine değdirilmeden parmak uçlarından dirseğe doğru durular.	
Kurulama işlemini steril havlu ile parmak uçlarından dirseğe doğru dairesel hareketlerle tampona ederek yapar.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 6. Cerrahi G6mlek ve Eldiven Giyinme Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
STERİL G6MLEK GİYME	
G6mleęi steril olarak açar.	
G6mleği boyun kısmından ve v6cuttan uzak bir Şekilde tutarak katlarını açar.	
Elleri kolların içine doğru sokar.	
Elleri kol ağzından dışarı çıkarmadan 6nce steril eldiven giyer.	
G6mleğin bağlarını sirk6le hemşireye uzatır.	
Sirk6le hemŐirenin arkadan bağlamasını sağlar.	
Steril g6mlek giydikten sonra koltuk altlarının, belden aŐaęı seviyenin, omuzların, boyun seviyesinin ve sırt kısmın steril kabul edilmediğini bilir.	
STERİL ELDİVEN GİYME	
Steril eldiven paketini açar.	
Sol elle sağ eldivenin bilek i kısmından tutarak ve parmakları yerlerine yerleŐtirerek sağ eldiveni giyer.	
Sağ elle sol eldivenin bilek sol kısmından tutarak sol eldiveni giyer.	
Eldivenlerin bilek kısımlarını g6mleğin kolları 6zerine çekerek d6zeltir.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 7. Kolostomi Bakımı Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
KOLOSTOMİ BAKIMI İŞLEM ÖNCESİ	
Hastanın kimliğini doğrular, hasta ve yakınına işlem hakkında bilgi verir.	
Gerekli malzemeleri hazırlar ve yeni ostomi torbasının üzerine klipsi ve filtresini takar.	
Hastanın mahremiyetini sağlar, endişelerini paylaşır ve iletişim kurar.	
Hastanın ve yakınının işleme katılımını sağlar.	
Hasta stomasını görebileceği bir pozisyona getirir (semifowler ya da ayakta ayna karşısında).	
KOLOSTOMİ BAKIMI	
El hijyenini sağlar.	
Tek kullanımlık eldiven giyer. Tedavi muşambası veya bezini hastanın altına serer.	
Hastanın veya yakınlarının da eldiven giymesini sağlar.	
Hastanın üzerindeki torbanın vücuda yapışan kısımlarını (adaptör) ıslak bezle hafif ıslatır ve adaptörün üst kısmından başlayarak kıl yönünün aksi tarafından kaldırır.	
Stoma temizliğini ıslatılmış yumuşak bezle (pamuk, gazlıbez, kâğıt mendil vb.) yapar.	
Stoma çevresini kâğıt havlu ile iyice kurular.	
Hastanın stomasına bakması ve dokunmasını sağlar (gerekli durumlarda ayna kullanılarak).	
Stoma ölçüm cetveliyle stomayı ölçer ve stoma çapını belirler.	
İleostomi bakımında stoma çevresine pasta sürer vestoma pastasının 5-10 sn. kurummasını bekler.	
Adaptörü stoma çapına uygun keser ve stoma ortasına gelecek şekilde kâğıtları uygun sırada kaldırarak yapıştırır.	
Yeni torbanın ya da adaptörün yapışkan kısmındaki kâğıdı çıkarır ve ortadaki deliği stomayı içine alacak şekilde yerleştirir (stoma alanının düzleşmesi için hastanın karnını şişirmesi istenir).	
Torbanın daha iyi yapışması için el ile 30 sn. kadar bastırır.	
Hastayı rahat edeceği pozisyona getirir.	
El hijyenini sağlar.	
Yapılan işlemleri kaydeder.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 8. Postoperatif Bakım Uygulama Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
AMELİYAT SONRASI (POSTOP) HASTA KABULÜ	
Hasta gelmeden önce odasının hazır olmasını sağlar (Serum askısı, böbrek küvet, tek kullanımlık pedler, battaniye vb.).	
Ameliyathaneden gelen hastanın sedyeden yatağa güvenli bir şekilde transfer edilmesini sağlar.	
Hastaya uygun pozisyon verir.	
Hastanın genel durumunu değerlendirir ve hastada bulunan ekipmanları (IV sıvı, dren, göğüs tüpü, kateter, mesane kateterizasyonu vb.) kontrol eder.	
Hastanın insizyon bölgesini kontrol eder.	
Yaşam bulgularını ilk saat 15 dakikada bir, ikinci saat yarım saatte bir ve sonra 4 saatte bir olacak şekilde alır ve kaydeder.	
Hastanın dreninden/göğüs tüpünden/mesane sondasından gelen drenaj miktarını ölçer ve kaydeder.	
Hastanın vücut sıcaklığını değerlendirir.	
Ağrı yönünden hastayı değerlendirir.	
Hastayı kanama belirtileri yönünden takip eder.	
AMELİYAT SONRASI HASTA EĞİTİMİ	
Derin solunum egzersizi yaptırır.	
Öksürme egzersizini yaptırır.	
Yatak içi dönme ve ekstremitte egzersizlerini yaptırır.	
Ameliyat sonrası ilk ayağa kalkma sürecinde (mobilizasyon) hastayı bilgilendirir ve destekler.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 9. Ameliyat Sonrası İlk Mobilizasyon Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
AMELİYAT SONRASI İLK AYAĞA KALDIRMA UYGULAMASI	
Hastaya kendini tanıtır ve yapılacak işlemi anlatır.	
Hastanın mahremiyetini sağlar.	
Hastayı supine pozisyonuna getirir ve yatak başını yükseltir.	
Kendine yakın taraftaki yatak kenarlığını indirir.	
Yataktan uzak taraftaki ayağı yatağa doğru bir adım öne alır, dizleri ve kalçayı bükerken sırt düz olacak şekilde durmasını sağlar.	
Hastaya yatak kenarlıklarından veya yatağın başucundan tutarak destek almasını söyler.	
Hastayı ayağa kaldıracak yöne doğru lateral pozisyona getirir.	
Hastanın baş ve boynunu destekleyerek kalkmasına yardımcı olur.	
Hastayı bir süre yatak kenarında oturtur ve baş dönmesi, göz kararması, bulantı, baygınlık hissi belirtileri bakımından izler.	
Hastada bu belirtiler gözlemlenmediyse hastanın karşıya bakmasını söyler ve yavaşça kalkmasına yardımcı olur.	
Uygulama sırasında hasta ile iletişimini sürdürür.	
Uygulama sırasında hastanın vücut mekaniğine dikkat eder.	
Uygulama sırasında kendi vücut mekaniğine dikkat eder.	
Yapılan işlemi ve gözlemlerini kaydeder.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 10. Hasta Taburculuk Rehberi ve Değerlendirme Formu

İŞLEM BASAMAKLARI	UYGULAMA DURUMU*
HASTA TABURCULUK UYGULAMASI	
Hastanın taburculuğa yönelik sağlık bakım gereksinimlerini belirler ve taburculuk planını hemşirelik süreci doğrultusunda hazırlar.	
Hastada gelişebilecek komplikasyon, diyet, egzersiz, cihazkullanımı vb. konularda eğitim gereksinimlerini belirler ve bunlara yönelik eğitim verir.	
Hasta ve ailesinin soru sormasına fırsat verir, evde sağlık bakımı ile ilgili konularda (ilaç, yara bakımı, kontrol, kısıtlamalar vb) bilgi verir.	
Taburculuğa ilişkin hekim istemini kontrol eder.	
Hastanın çıktığı odayı ve eşyaları yeni hasta için temizletir ve kontrolünü sağlar.	

*Uyguladığınız işlem basamaklarını "+" ile uygulamadıklarınızı "-" ile belirtiniz.

Ek 11. Bakım Planı Formu

KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ UYGULAMASI
ÖĞRENCİ HEMŞİRE VERİ TOPLAMA FORMU

Adı, Soyadı:	Boy: Kilo: Beden Kütle İndeksi (BKİ):
Yaşı:	Yatış Tarihi:
Cinsiyeti: ( ) Kadın ( ) Erkek	Tanısı:
Eğitim Durumu:	Geçirdiği ameliyat:
Medeni Durumu:	Ameliyat Tarihi:
Sağlık Güvencesi:	Bölüm:
Mesleği:	Oda no:
Kan Grubu:	Bilgilerin alındığı kişi:

Hastanın hastaneye yatışı sırasındaki öyküsü:

Var olan hastalıklar:

Yok Var

Diyabetes Mellitus

Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı

Kanser

Kalp Yetmezliği

Kronik Böbrek Yetmezliği

Hipertansiyon

Psikiyatrik Hastalık

Diğer.....

Geçirdiği Ameliyat/lar:

Yok

Var Belirtiniz:.....

Birinci derece akrabada var olan hastalıklar:

Yok

Var Belirtiniz:.....

Zararlı alışkanlıklar (sigara, alkol vb.):

Yok

Var Belirtiniz:.....

Alerjisi:

Yok

Var Belirtiniz: .....

Sürekli Kullandığı İlaçlar:

Sinir Sistemi

- Bilinç düzeyi: Açık Konfüze Kapalı
- Pupiller : İzokorik Anizokorik Dilate
- Işık refleksi: Var Yok
- Baş ağrısı Baş dönmesi Ense sertliği Motor kayıp
- Duyu kaybı Güç kaybı Konvülziyon Oryantasyon bozukluğu
- Çift görme Bulanık görme Denge bozukluğu Reflekslerde değişim
- Diğer.....

Kulak-Burun-Boğaz

- Tinnitus Kulakta ağrı Kulakta akıntı İşitme kaybı
- Burunda tıkanıklık Burun akıntısı Sinüzit Ağızda ülserasyon
- Yutkunma güçlüğü Yutkunmada ağrı
- Diğer.....

Solunum Sistemi

- Dispne Ortopne Efor dispnesi
- Öksürük Balgam Hemoptizi
- Diğer.....

Kardiyovasküler Sistem

- Siyanoz Alt ekstremitelerde renk değişikliği
- Palpitasyon Alt ekstremitelerde ödem
- Göğüs ağrısı Alt ekstremitelerde nabız değişikliği
- Alt ekstremitelerde ısı değişimi Diğer.....

Gastrointestinal Sistem

- Bulantı Kusma Hematemez Melena
- Konstipasyon Diyare Regürjitasyon İştahsızlık
- Distansiyon Karın ağrısı Defekasyonda ağrı Rektal kanama
- Gaita inkontinansı Diğer.....

Üriner Sistem

- Oligüri   Anüri   Poliüri   Dizüri
- Hematüri   Pollaküri   Proteinüri   İdrar inkontinansı
- Diğer.....

Kas ve İskelet Sistemi

- Ağrı   Kızarıklık   Ödem
- Hareket kısıtlılığı   Kontraktür
- Diğer .....

Cilt

- Renk değişimi   Lezyon   Cilt yapısında değişim   Tüylerde değişim
- Diğer.....

Üreme Sistemi

- Anomali   Ağrı   Akıntı
- Lezyon   Kaşıntı
- Diğer .....

Uyku/ Dinlenme

- Normal uyku süresi:.....   Uyku alışkanlığında değişim:.....
- Uyku için ilaç kullanımı,.....   Uyku arasında uyanma
- Gündüz uykusu
- Diğer .....

Fiziksel Gereksinimlerini Karşılama Durumu:

- Bağımlı   Yarı bağımlı   Bağımsız

LABORATUVAR DEĞERLERİ

Tam Kan (Hemogram)	... /... /2023	... /... /2023	... /... /2023	... /... /2023
Lökosit				
Eritrosit				
Trombosit				
Hematokrit				
Hemoglobin				
Nötrofil				
Eozinofil				
Bazofil				
Lenfosit				
Monosit				
Biyokimya	... /... /2023	... /... /2023	... /... /2023	... /... /2023
CRP				
Eritrosit sedimentasyon hızı (ESR)				
Glukoz				
AST				
ALT				
Alkale fosfataz				
LDH				
TSH				
T3				
T4				
HBsAg				
Anti-HBs				
Hepatit C (HCV)				
Bilirubin				
BUN				
Kreatin				
Ürik asit				
Kolesterol				
HDL				
LDL				
Total Protein				
Albümin				
Na				
Ca				
Cl				
Mg				
K				
PTZ				
PTT				
aPTT				
Arterial Kan Gazı	... /... /2023	... /... /2023	... /... /2023	... /... /2023
SaPO ₂				
pO ₂				
pCO ₂				
HCO ₃				
pH				

Tam İdrar Tetkikleri	... /... /2023	... /... /2023	... /... 2023	... /... /2023
Protein				
Albümin				
Bilirubin				
pH				
Lökosit				
Renk				
Eritrosit				
Silendir				
Kristal				
Dansite				
Diğer:.....				

Kullanılan İlaçlar

İlaç adı	Dozu	Veriliş yolu	Verilme nedeni	Majör yan etkileri

ÖĞRENCİ HEMŞİRE GÖZLEM FORMU

Diyeti:

Tarih:

GÜNLÜK HASTA İZLEMİ											
Saat	08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	Total Mayi İstemi	
Ateş											
Nabız											
Solunum											
TA											
Ağrı											
CVP										TOPLAM	
Oral Alım										08-16	
Kan ve Kan Ürünleri Transfüzyonu										ALDIĞI	
Mayi 1	Seviye										
	Giden										
Mayi 2	Seviye										
	Giden										
Mayi 3	Seviye										
	Giden										
TPN Mayisi										ÇIKARDIĞI	
SİT	Gelen										
	Toplam										
Dren 1											
Dren 2											
Dren 3											
T-tüp takibi											
Diğer:											
Diğer:											
Günlük istem (order)											

Not: Bu form her gün için doldurulmalıdır.

Ağrı Değerlendirmesi

HASTAYA UYGULANAN İNVAZİV GİRİŞİMLER VE BAKIMLARI

İNVAZİV İŞLEM	YERİ	UYGULANDIĞI TARİH	BAKIM VERİLEN TARİH
Damar yolu			
Santral Kateter			
Göğüs Tüpü			
Epidural Kateter			
Gastrointestinal Tüp			
Foley Sonda			
Diyaliz Kanülü			
Endotrakeal Tüp			
Trakeostomi			
Dren 1			
Dren 2			
Dren 3			
Diğer:			
Diğer:			

İzolasyon Önlemleri		
	Sarı Yaprak	☐ Solunum İzolasyonu
	Mavi Çiçek	☐ Damlacık izolasyonu
	Kırmızı Yıldız	☐ Temas izolasyonu
	Dört Yapraklı Yonca	☐ Düşme Riski

NORTON BASINÇ YARASI RİSK TANILAMA ÖLÇEĞİ										
Fiziksel Durum	Puan	Mental Durum	Puan	Aktivite	Puan	Mobilite	Puan	İnkontinans	Puan	TOPLAM PUAN
İyi	4	Açık	4	Yürüyor	4	Tam	4	Yok	4	
Orta	3	Apatik	3	Yardımla yürüyor	3	Hafif kısıtlı	3	Bazen	3	
Zayıf	2	Konfüze	2	Sandalyeye bağımlı	2	Çok kısıtlı	2	Genellikle/idrar	2	
Çok kötü	1	Stupor	1	Stupor	1	İmmobil	1	İdrar ve gaita	1	
RİSK ÖLÇÜMÜ			PUANLAMA		YAPILMASI GEREKEN FAALİYET				TOPLAM PUAN	
☐ Risk yok			12 ve üzeri		Haftada bir kez bası yarası riskini yeniden ölçünüz.					
☐ Yüksek risk			1-11		Her gün bası yarası riskini yeniden ölçünüz.					

İtakı DÜŞME RİSKİ ÖLÇEĞİ

Hastanın Adı Soyadı

Yattığı Bölüm

Risk Değerlendirme Tarihi

Değerlendirme Zamanı

İlk Değerlendirme Post-Operatif Dönem Hasta Düşmesi Bölüm Değişikliği Durum Değişikliği

RİSK FAKTÖRLERİ		Değerlendirme Zamanı			
1.	Minör Risk Faktörleri	65 yaş ve üstü	1	1	1
2.		Bilinci kapalı	1	1	1
3.		Son 1 ay içinde düşme öyküsü var.	1	1	1
4.		Kronik hastalık öyküsü var.*	1	1	1
5.		Ayakta/yürürken fiziksel desteğe (yürüteç, koltuk değneği, kişi desteği vb.) ihtiyacı var	1	1	1
6.		Üriner/Fekal kontinans bozukluğu var.	1	1	1
7.		Görme durumu zayıf	1	1	1
8.		4'den fazla ilaç kullanımı var.	1	1	1
9.		Hastaya bağlı 3'ün altında bakım ekipmanı var.**	1	1	1
10.		Yatak korkulukları bulunmuyor/çalışmıyor.	1	1	1
11.		Yürüme alanlarında fiziksel engel(ler) var.	1	1	1
12.	Majör Risk Faktörleri	Bilinç açık, koopere değil.	5	5	5
13.		Ayakta/yürürken denge problemi var.	5	5	5
14.		Baş dönmesi var.	5	5	5
15.		Ortostatik hipotansiyonu var	5	5	5
16.		Görme engeli var.	5	5	5
17.		Bedensel engeli var	5	5	5
18.		Hastaya bağlı 3 ve üstü bakım ekipmanı var.**	5	5	5
19.		Son 1 hafta içinde riskli ilaç kullanımı var.***	5	5	5

Toplam

İTAKI DÜŞME RİSKİ ÖLÇEĞİ BİLGİLENDİRME TABLOSU	
*Kronik hastalıklar	<ul style="list-style-type: none"> Hipertansiyon Diyabet Dolaşım Sistemi Hastalıkları Sindirim Sistemi Hastalıkları Artrit Paralizi Depresyon Nörolojik Hastalıklar
**Hasta Bakım Ekipmanları	<ul style="list-style-type: none"> IV İnfüzyon Solunum Cihazı Kalıcı Kateter Göğüs Tüpü Dren Perfüzator Pacemaker vb.
***Riskli İlaçlar	<ul style="list-style-type: none"> Psikotropolar Narkotikler Benzodiazepinler Nöroleptikler Antikoagülanlar Narkotik Analjezikler Diüretikler/Laksatifler Antidiyabetikler Santral Venöz Sistem İlaçları (Digoksin vb.) Kan Basıncını Düzenleyici İlaçlar

ÖĞRENCİ HEMŞİRE HASTA BAKIMINI PLANLAMA VE DEĞERLENDİRME FORMU
Tarih:

Hemşirelik Tanısı	Uygulanan Hemşirelik Girişimleri	Değerlendirme

Ek 12. Acil Servis Formu

KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ UYGULAMASI
ACİL SERVİS ÖĞRENCİ HEMŞİRE VERİ TOPLAMA FORMU

Triaj Uygulaması

Hasta Adı-soyadı:

Yaşı:

Tarih ve saat:

Hastanın Tanısı:

Hastanın acil servise geliş öyküsü:

Hastanın yönlendirildiği alan:

Y KIRMIZI ALAN
Y SARI ALAN
Y YEŞİL ALAN

Hastanın Takibi

	Saat		
	:	:	:
Ateş:			
Nabız:			
Solunum:			
Tansiyon:			
SPO ₂			

Kronik Hastalık		Alerji	Sigara	Gebelik
☐ Var	☐ Yok			
☐ Diyabetes Mellitus (DM)	☐ Hipertansiyon (HT)	☐ Var	☐ Var	☐ Var
☐ Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOAH)	☐ Kalp Yetmezliği (KY)	☐ Yok	☐ Yok	☐ Yok
☐ Kronik Böbrek Yetmezliği (KBY)	☐ Kanser (CA)			
☐ Diğer.....				

Sürekli Kullandığı İlaçlar

KULLANILAN İLAÇLAR

İlaç adı	Dozu	Veriliş yolu	Verilme nedeni	Majör Yan etkileri

Ağrı Değerlendirmesi

Uygulanan Girişimler (Kardiyopulmoner resüsitasyon, göğüs tüpü, alçı, pansuman vb.)	Değerlendirme

HEMŞİRELİK GİRİŞİMLERİ

GİRİŞİM	SAAT	DEĞERLENDİRME
1.		
2.		

Ek 13. Ameliyathane Formu

KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
CERRAHİ HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ AMELİYATHANE UYGULAMASI
ÖĞRENCİ HEMŞİRE VERİ TOPLAMA FORMU

AMELİYATHANE HASTA TAKİP ÇİZELGESİ	Hastanın Adı Soyadı	
	Ameliyat Bölgesi	
	Ameliyat Tarihi	
	Ameliyatın Adı	

<p>Hastanın ameliyat odasına kabulünde</p> <p>Hastanın;</p> <p>☐ Kimlik bilgileri</p> <p>☐ Ameliyatı</p> <p>☐ Ameliyat bölgesi</p> <p>☐ Ameliyat ile ilgili rızası doğrulandı.</p> <p>Hasta aç mı?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Hastada makyaj/oje, protez, değerli eşya sorgulandı mı?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Mesane kateterizasyonu var mı?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p> <p>IV kateterizasyonu var mı?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Proflatik antibiyotik sorgulandı mı?</p> <p>☐ Evet ise,.....</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Antikoagülan kullanımı sorgulandı mı?</p> <p>☐ Evet ise,.....</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Sedasyon sorgulandı mı?</p> <p>☐ Evet ise,.....</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Derin Ven Trombozu profilaksisi var mı?</p> <p>☐ Evet ise,.....</p> <p>☐ Hayır</p>	<p>Ameliyat Kesisinden Önce</p> <p>Ameliyat Türü;</p> <p>☐ Küratif</p> <p>☐ Acil</p> <p>☐ Elektif</p> <p>☐ Palyatif</p> <p>☐ Kozmetik</p> <p>☐ Ampütasyon</p> <p>☐ Rekonstrüktif</p> <p>☐ Transplantasyon cerrahisi</p> <p>Anestezi Türü;</p> <p>☐ Genel Anestezi</p> <p>☐ Lokal Anestezi</p> <p>☐ Spinal Anestezi</p> <p>☐ Epidural Anestezi</p> <p>Hastanın pozisyonu;</p> <p>☐ Supine</p> <p>☐ Prone</p> <p>☐ Trendelenburg</p> <p>☐ Ters trendelenburg</p> <p>☐ Lateral</p> <p>☐ Litotomi</p> <p>☐ Laminektomi</p> <p>☐ Dorsal rekümbent</p> <p>☐ Diğer.....</p> <p>Hastanın kimliği, yapılan ameliyat ve ameliyat bölgesi doğrulandı mı?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Kullanılacak malzemeler cerrahi kesiden önce hazırlandı mı?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Malzemelerin sterilizasyonu kontrol edildi mi?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p>	<p>Ameliyattan Çıkmadan Önce</p> <p>Alet, spanç, kompres, iğne sayımı yapıldı mı?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Hastadan alınan numune etiketinde Hastanın adı soyadı Alınan bölge belirtildi mi?</p> <p>☐ Evet</p> <p>☐ Hayır</p> <p>Ameliyatın Süresi:.....</p> <p>Kullanılan suture malzemeleri.....</p> <p>Açılan cerrahi set.....</p>
--	---	--

AYILMA ÜNİTESİNDE HASTA TAKİBİ

- Bilinç düzeyi: Açık Konfüze Kapalı
- Monitörizasyon: Evet Hayır Gerekli değil
- Bulantı ve kusma: Evet Hayır
- Kanama: Evet Hayır
- Isıtma Yöntemi: Aktif Isıtma Pasif Isıtma
- Hasta Tranfseri: Klinik Yoğun Bakım Ünitesi Günübirlik Cerrahi Ünitesi

Kullanılan İlaçlar ve Hasta İzlemi

İlaç adı	Dozu	Veriliş yolu	Hasta İzlemi				
			Saat	Ateş	Nabız	pO2	Tansiyon

Ağrı değerlendirme:

Uygulanan Cerrahi Girişim

Ek 14. Öğrenci Değerlendirme Formu

	PUAN	...../...../....	...../...../...	...../...../...	...../...../...	...../...../...	...../...../...	...../...../...	NOT
PROFESYONEL GÖRÜNÜM (Takı, kıyafet, Saç-sakal vb.)	2								
ZAMAN YÖNETİMİ (Öğle yemeği, çay saati, giriş-çıkış saatleri)	3								
EKİP İÇİ İLETİŞİM (Arkadaş ve klinik hastane çalışanı ile)	2								
ANAMNEZ ALMA YETENEĞİ	5								
BAKIM PLANI	Tanı belirleme	10							
	Hemşirelik girişimlerini belirleme	10							
	Hemşirelik girişimlerini uygulama	15							
	Girişim sonuçlarının değerlendirilmesi	5							
GÖZLEM FORMU	ANT takibi	18							
	Ağrı değerlendirme								
	SİT								
	AÇİT								
	Mayi takibi								
	Dren takibi								
	T-tüp takibi								
	Göğüs tüpü								
	ilaç								
	Diğer....								
	Diğer.....								
TEORİK BİLGİ	15								
TEDAVİYE İLİŞKİN BİLGİ	5								
ÖĞRENCİ PERFORMANSI	10								
TOPLAM PUAN									

Ek 15. Öğrenci Memnuniyet Anketi

Aşağıda yer alan ifadelerin her birini değerlendiriniz.

KATILIM DERECEYİZ:

(1) Katılmıyorum

(2) Kararsızım

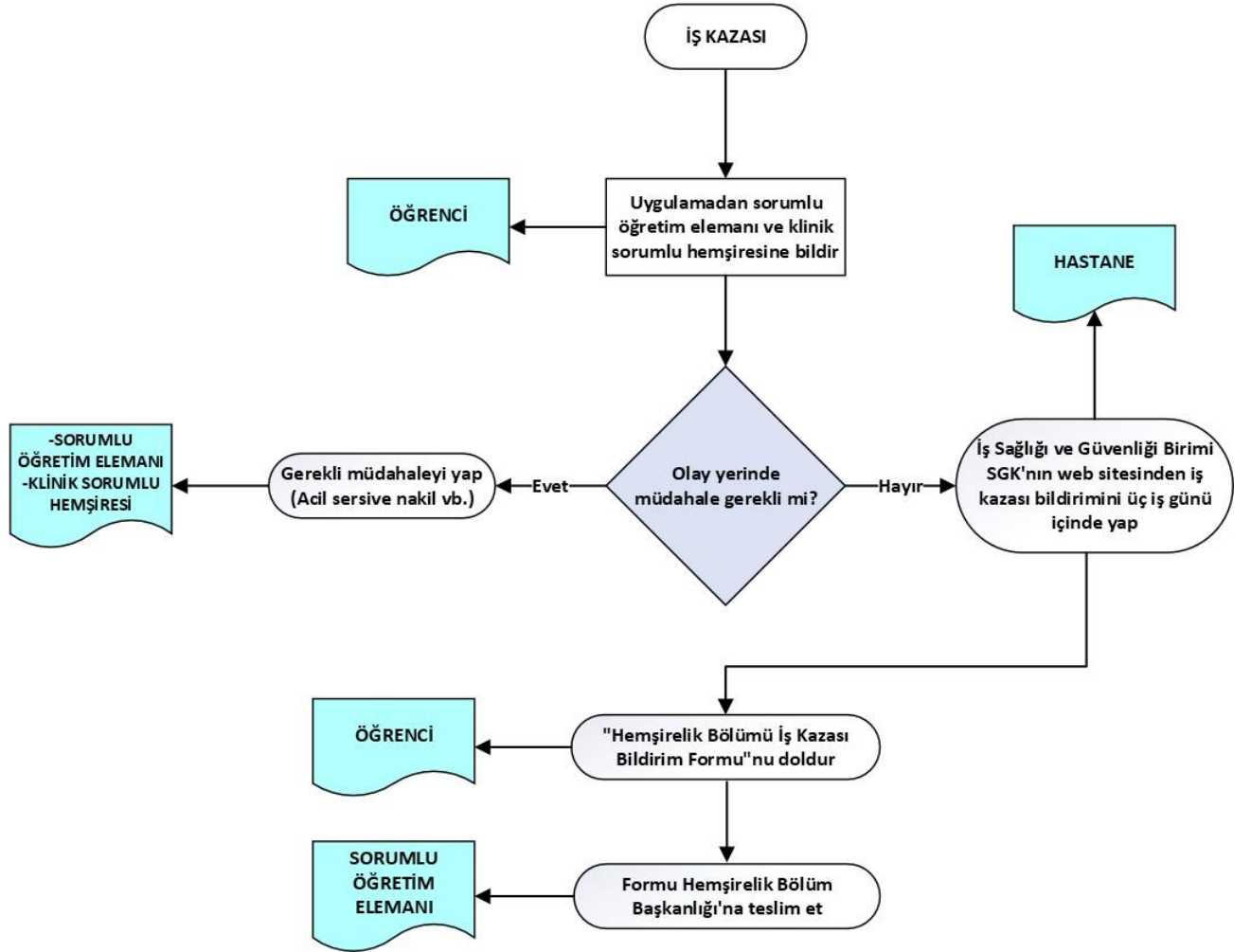
(3) Katılıyorum

		Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
KURAMSAL DERS				
1	Derslere ayrılan süre yeterliydi.			
2	Derslerin anlatımı açık ve anlaşılırdı.			
3	Derslerin içeriği yeterliydi.			
4	Konular birbirini tamamlar nitelikteydi.			
5	Derslerde farklı eğitim teknikleri kullanıldı (vaka çalışması, beyin fırtınası, rol play, simülasyon vb).			
6	Derslere aktif olarak katılma olanağı buldum.			
7	Ders planı dönem başında öğrencilere verildi.			
8	Ders sırasında ve sonrasında tartışma için yeterli vakit ayrıldı.			
9	Ders kitapları ve kaynakları yeterliydi.			
10	Sağlık hukuku ve mevzuatı konuları mesleki gelişimime önemli katkıda bulundu.			
DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANI/ELEMANLARI				
1	Öğretim elemanı kendine ayrılan sürede dersine başladı ve bitirdi.			
2	Öğretim elemanı dersin amaç ve hedeflerini açıkladı.			
3	Öğretim elemanı dersin amaç ve hedeflerine uygun ders anlattı.			
4	Öğretim elemanı ders konularını örnek vaka ve olaylarla ilişkilendirdi.			
5	Öğretim elemanı dersin işlenişinde farklı sunum teknikleri kullandı (video, rol-play vb.).			
6	Öğretim elemanı ders süresince derse olan ilgiyi sürdürdü.			
7	Öğretim elemanlarına ders saati dışında da ulaşılabilir.			
SINAV/ ÖDEV/UYGULAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ				
1	Sınav ortamı sınava uygun şekilde düzenlenmişti.			
2	Sınav/ Ödev/Uygulama derste öğrendiklerimizi kapsar nitelikteydi.			
3	Sınav soruları açık ve anlaşılırdı.			
4	Sınav/ Ödev/Uygulama için verilen süre yeterliydi.			
5	Sınavlardan sonra sınav sonucu ve cevaplar ile ilgili geri bildirim yapıldı.			
6	Sınavlar güvenli bir ortamda(kopya vb) yapıldı.			
7	Dersin hedefine yönelik becerileri uygulayabildim.			
DERSE BAĞLI UYGULAMA				
1	Derse bağlı uygulama planı vardı ve buna uyum gösterildi.			
2	Derse bağlı uygulama için ayrılan süre yeterliydi.			
3	Derslerde öğrendiğim teorik bilgi ile derse bağlı uygulama arasında ilişki kurabildim.			
4	Derse bağlı uygulamalarda eğitim aktiviteleri (vaka analizi, hasta bakımı vb) öğrenim hedefleri ile uyumlu idi.			
5	Derse bağlı uygulama bana mesleki özgüven kazandırdı.			
6	Derse bağlı uygulamada gece vardiyasında çalışma becerilerime katkı sağladı.			
7	Farklı sağlık kurumlarının işleyiş ve özelliklerini öğrendim.			
8	Derse bağlı uygulama,sağlıklı/hasta birey-yakınları ve sağlık çalışanları ile etkili iletişim kurma becerisi kazandırdı.			

9	Derse bağlı uygulama mesleki ve etik sorumluluk bilinci kazanmamı sağladı.			
10	Derse bağlı uygulamada gereksiz işlemler/ işler yaptırıldı.			
11	Uygulama alanı teorik bilgilerimi kullanma ve geliştirmeme katkı sağladı.			
12	Uygulama alanı psikomotor becerilerimi geliştirmeme katkı sağladı.			
13	Seminer/ vaka tartışması için ayrılan süre yeterliydi.			
14	Seminer/ vaka tartışması kuramsal ve uygulama becerilerime katkı sağladı.			
15	Derse bağlı uygulama ekip çalışması becerisi kazandırdı.			
16	Derse bağlı uygulama sağlık yönetimi konularında mesleki gelişimime katkı sağladı.			
17	Derse bağlı uygulamalarda değerlendirmeler objektifti.			
18	Derse bağlı uygulama süresince öğretim elemanlarına ulaşabilme olanağı buldum.			
19	Derse bağlı uygulamalarda herkese eşit olanak sağlandı.			
DERSE BAĞLI UYGULAMA ORTAMI;				
1	Hasta bakımı için yeterli araç gereç vardı.			
2	Öğrenci başına düşen hasta sayısı yeterliydi.			
3	Seminer odası vardı/Vaka tartışması için uygun ortam sağlandı.			
4	Derse bağlı uygulama yeri dersin hedefleri ile uyumluydu.			
5	Uygulama ortamı fiziksel özellikler açısından güvenliydi.			
6	Dinlenebilecek uygun ortam vardı.			
7	Yemek yeme ortamı bulabildim.			
8	Tuvalet gereksinimi için uygun ortam vardı.			
9	Üniformamı giyebileceğim uygun ortam bulabildim.			

Ek 16. Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Algoritması

Ek 17. Hemşirelik Bölümü İş Kazası Bildirim Formu

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ İŞ KAZASI BİLDİRİM FORMU
--

Öğrencinin	
Adı-Soyadı	
Öğrenci Numarası	
Cep Telefonu	
İmza	
Öğrencinin Yakınının	
Adı-Soyadı	
Cep Telefonu	
İş Kazasına İlişkin	
Olay Tarihi/Saati	
Olay yeri	
Kurum	
Klinik/Saha	
Olayın Meydana Geliş Biçimi	
Olay sonrası yapılanlar	☐ Yıkama ☐ Pansuman ☐ Acil serviste gözetim ☐ Enfeksiyon polikliniği ☐ Diğer.....
Varsa Olayın Şahidi	
Adı-Soyadı	
Cep Telefonu	
İmza	
Dersin adı:	
Sorumlu Öğretim elemanı/elemanları:	
Adı-Soyad: İmza	Adı-Soyadı İmza

Ek 18. Derse Bağlı Uygulama Komisyonu Yönergesi

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ STAJ/DERSE BAĞLI UYGULAMA KOMİSYONU YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönerge, Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Sağlık Bilimleri Fakültesi Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyonunun çalışma usul ve esaslarını belirler.

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyonunun çalışma ilke ve esasları ile görev ve sorumluluklarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge, Karadeniz Teknik Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği ile Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Lisans Eğitim-Öğretim Sınav Değerlendirme ve Öğrenci İşleri Yönetmeliği uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) **Üniversite:** Karadeniz Teknik Üniversitesini (KTÜ),
- b) **Fakülte:** Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- c) **Fakülte Kurulu:** KTÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Fakülte Kurulunu,
- ç) **Dekan:** Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanını,
- d) **Bölüm Başkanı:** Sağlık Bilimleri Fakültesi ilgili Bölüm Başkanını,
- e) **Başkan:** Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyon Başkanını,
- f) **Komisyon:** Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyonunu,
- g) **Staj/Derse Bağlı Uygulama Sorumlusu:** Staj/derse bağlı uygulamanın yürütülmesinden sorumlu öğretim elemanını,
- ğ) **Staj/Derse Bağlı Uygulama:** Öğretim elemanı gözetim ve denetiminde sağlık kurumlarının ilgili birimlerinde yapılan uygulamayı,
- h) **Öğrenci Temsilcisi:** Sınıf temsilcilerinin kendi aralarından seçtikleri öğrenciyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Komisyon Yapısı, Çalışma İlkeleri ve Görevleri

Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyonunun yapısı ve çalışma ilkeleri

MADDE 5 - (1) Komisyon, Fakülte öğretim elemanları arasından Dekan tarafından görevlendirilen bir başkan ve her anabilim dalını temsil eden (staj/derse bağlı uygulama sorumluları) 10 öğretim elemanı ile iki Öğrenci Temsilcisinden oluşur.

(2) Komisyon, gündem oluştuğunda veya her yarıyılıda en az bir kez Komisyon Başkanının davetiyle ve üye sayısının yarısından bir fazlası ile toplanır, salt çoğunlukla karar alır. Oyların eşit çıkması durumunda Komisyon Başkanının oy kullandığı tarafın görüşleri kabul edilir. Toplantıya Komisyon Başkanı, başkanlık eder. Başkanın olmadığı zamanlarda Başkanın görevlendirdiği bir öğretim elemanı Komisyona başkanlık eder.

(3) Komisyon üyelerinin görev süresi iki yıldır. Yeni üye belirlenmesi veya görev süresinin uzatımı Dekan tarafından yapılır. Bir takvim yılı içinde, izinsiz veya mazeretsiz olarak iki toplantıya katılmayan üye/üyeler hakkında Dekanlık bilgilendirilir.

Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyonunun görevleri

MADDE 6 – (1) Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyonu aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- a) Fakültenin Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyon Yönergesini hazırlar.
- b) Öğrencilerin uygulama yapacakları kurumları her yarıyıl öncesinde belirleyerek ilgili bölüm başkanlığına sunar.
- c) Staj/derse bağlı uygulama tarafları (Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, SGK, İl Sağlık Müdürlüğü, hastaneler) ile Fakülte arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlar.
- ç) Öğrencilerin sigorta işlemlerinin yürütülmesi, periyodik muayenelerinin yapılması ve iş başı eğitimi konularında bölümlere rehberlik eder.
- d) Staj/derse bağlı uygulama alanlarında gelişebilecek sorunlara ilişkin çözüm önerilerini ilgili bölümlerle paylaşır.
- e) Her dönem sonunda staj/derse bağlı uygulamanın yürütülmesi ile ilgili öğrenci/öğretim elemanlarından gelen geri bildirimleri değerlendirir.
- f) Komisyon, ihtiyaçlara göre yönergenin güncellenmesini teklif eder.
- g) Komisyon kapsamında dekanlıkça verilen diğer görevleri yapar.
- ğ) Komisyon, yapılan değerlendirmeleri ve sonuçları bir rapor halinde ilgili bölüm başkanlığı ile Dekanlığa sunar.

Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyon Başkanı ve görevleri

MADDE 7 – (1) Komisyon Başkanı, Dekan tarafından Fakültenin öğretim üyeleri arasından iki yıllık süre için görevlendirilir. Başkan, görevlerini yerine getirirken Dekana karşı sorumludur. Görev süresi sona eren Başkan tekrar görevlendirilebilir.

(2) Komisyon Başkanı aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- a) Başkan, yılda en az iki kez olmak üzere komisyonu toplar ve Komisyona başkanlık eder.
- a) Başkan, Komisyonun madde 6'da belirtilen görevleri kapsamındaki yükümlülüklerini aksatmadan yürütür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

MADDE 8 – (1) Bu Yönergede yer almayan hususlar hakkında Yükseköğretim Kurulu ve Karadeniz Teknik Üniversitesi tarafından yayınlanan yönetmeliklerin hükümleri ile Staj/Derse Bağlı Uygulama Komisyonunun önerileri doğrultusunda Fakültenin ilgili kurulları tarafından alınan kararlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Yönerge, Fakülte Kurulu Kararı ile kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Dekan yürütür.

Ek19. Eğitim Program Modeli**KTÜ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
EĞİTİM PROGRAM MODELİ**

KTÜ SBF Hemşirelik Bölümünün temellendiği Model			Eğitim Modeli Kapsamında Örnek Bir Dersin Programı
Geriye Doğru Tasarım Modeli*	İlhan'ın TYYÇ 2020*	KTÜ SBF Hemşirelik Eğitim Programı Entegre Model***	KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü HEM2055 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Programı İçeriğinin Modele Uygun Sunumu:
<i>I. Aşama:</i> Beklenilen çıktılar, eğitim programının hedeflerinin ve bu hedeflerin ulusal, bölgesel ve yerel içerik standartlarına uygunluğunun belirlenmesi	Program amaçlarının belirlenmesi	1.Aşama Çevre incelemesi (environmental scanning)	Bologna süreci kapsamında belirlenen Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi, TYYÇ, HUÇEP, vb. kriterleri doğrultusunda, iç (öğrenci çalıştay vb.) ve dış paydaş toplantıları ile KTÜ SBF Hemşirelik Bölümünün Program amaçları (Ek 1.2.1, Ek 1.2.2), program çıktıları (mezun yeterlilikleri) (https://www.ktu.edu.tr/sbfhemşirelik/programyeterliliklericiktilari) ve Müfredat programı/eğitim program içeriğini güncellenerek 2019 yılında yürürlüğe girdi (http://www.katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/generalinfo.aspx?pid=2340&lang=1 , https://www.ktu.edu.tr/sbfhemşirelik/programamaclari , https://www.ktu.edu.tr/dosyalar/sbfhemşirelik_13713.pdf , ÖİS Ek 1.2.4, ÖİS Ek 1.2.5).
Adım I: Mezunlar ne bilmeli, yapabilmeli? Hangi değer, tutum ve becerilere sahip olmalı? sorularına yanıt aranarak amaçların belirlenmesi,	Program çıktılarının ve program kapsamındaki derslerin belirlenmesi	2.Aşama Mezun Yeterlilikleri (Graduate Competencies)	Hemşirelik Bölümü müfredat programı dört yılda bir olacak şekilde Bologna süreci ile gelişen yükseköğretimin uluslararasılaştırma da dikkate alınarak amacına uygun güncellenmektedir.
Adım II: Bu amaçlara ulaşmak için gerekli içeriğin belirlenmesi,	Her bir ders için öğretim programlarının geliştirilmesi ve uygulanması		
Adım III: Hangi derslerin verileceği ve bu derslerde hangi içeriğin sunulacağına karar verilmesi		3.Aşama Müfredat Geliştirme (Curriculum Development)	
<i>II. Aşama:</i> Eğitim programı uygulandığında değerlendirilmenin nasıl yapılacağı belirlenmesi	Programların değerlendirilmesi (İlhan, 2020)		

III. Aşama: Öğrenme yaşantıları ve öğretimin nasıl yapılacağı belirlenmesi	SİSTEM YAKLAŞIMI**	4. Aşama Pedojik stratejilerin belirlenmesi (Pedagogical Strategies)	Hemşirelik Bölümünün Program amaç ve çıktılarına ulaşması sağlamak için HEM2055 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersi müfredat/eğitim programına yerleştirildi.
	1.Problemin tanımı		
	Amacın belirlenmesi, komisyon üyelerinin seçimi		Sistematik yaklaşım eğitim modeline temelli olarak TYYÇ, iç ve dış paydaş görüşleri, özellikle HUÇEP'e temelli ve Hemşirelik Esasları Çalıştay sonuçları da dikkate alınarak KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü Müfredat Komisyonu çalışmaları ve öğretim elemanlarının işbirlikleri ile KTÜ SBF Hemşirelik Bölümü Müfredat/ders içeriklerinin belirlenip düzenlenmesi sonrasında Hemşirelik Bölümünün Program amaç ve çıktılarına ulaşması sağlayacak şekilde ilgili anabilim dalı öğretim elemanları tarafından HEM2055 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinin amacı belirlendi.
	2. Gelişme		
	İçeriğin seçimi		Hemşirelik Bölümünün yine amaçları ve program çıktılarına uyumunu sağlamak için TYYÇ, iç ve dış paydaş görüşleri dikkate alınarak HUÇEP'de Hemşirelik esaslarını ilgilendiren kavramlar ve konu başlıklarına ilişkin ders içerikleri tanımlandı.
	Öğrenciye dönük amaçların yazılması		HEM2055 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinin amacına yönelik KTÜ SBF Hemşirelik Bölümünün program çıktıları (PÇ4,PÇ6, PÇ8,PÇ13) (Tablo 2.1.'de belirtilmiştir) ile uyumlu olacak şekilde derslerin hedeflerinin/öğrenme çıktıları oluşturulup (ÖÇ1-7) eşleştirildi (Tablo 2.2).
	Amaçların davranışa dönüştürülmesi		HEM2055 Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği dersinin hedeflerine yönelik davranışlar bilişsel, duyuşsal ve devinişsel düzeyde yazıldı. Bilişsel Hedefler -Hastanın perioperatif sürecinde neler yapması gerektiğini bilir, -Parenteral, enteral ve total parenteral beslenme sürecinde neler yapması -Aldığı çıkardığı takibi yapmayı bilir -Tıbbi aseptiye uygun olarak giyinmeyi bilir -Hasta güvenliği uygulamalarını (hastanın kliniğe kabulü, kimlik doğrulama) bilir -Yaralanma riski ile ilişkili önlemleri bilir(düşme, travma, kanama, aspirasyon vb) -Güvenli Cerrahi Kontrol listesini değerlendirmeyi bilir -Enfeksiyon riskini önleyici uygulamaları bilir -Hastayı mobilize etmeyi bilir -Deri ve mukoza bütünlüğünü korumayayönelik hemşirelik bakımını bilir

			<p>-Yara ve basınç yarası bakımı vermeyi bilir</p> <p>-Yara evlerini değerlendirmeyi bilir</p> <p>-Stoma bakımı vermeyi bilir</p> <p>-İnsizyon bölgesini değerlendirmeyi bilir (enfeksiyon, kanama, drenaj vb.)</p> <p>-Dren bakımı yapmayı bilir</p> <p>Devinişsel Hedefler</p> <p>-İletişim Aktivitesi kapsamında yer alan hemşirelik becerilerini bilir, uygular ve mesleki uygulamalarında kullanır.</p> <p>-Güvenli Çevrenin Sağlanması ve Sürdürülmesi Aktivitesi kapsamında yer alan hemşirelik becerilerini bilir, uygular ve mesleki uygulamalarında kullanır.</p> <p>-Hareket Aktivitesi kapsamında yer alan hemşirelik becerilerini bilir, uygular ve mesleki uygulamalarında kullanır.</p> <p>Duyuşsal Hedefler</p> <p>-İletişim Aktivitesi kapsamında hemşirelik becerilerini gerçekleştirmede doğru ve uygun adımları kullanmaya isteklidir.</p> <p>-Güvenli Çevrenin Sağlanması ve Sürdürülmesi Aktivitesi kapsamında hemşirelik becerilerini gerçekleştirmede doğru ve uygun adımları kullanmaya isteklidir.</p> <p>-Hareket Aktivitesi kapsamında hemşirelik becerilerini gerçekleştirmede doğru ve uygun adımları kullanmaya isteklidir.</p>
Uygun ders planlarının yazılması	5. Aşama Uygulama, Değerlendirme ve Geri Bildirim		Hemşirelik esasları dersinin bilişsel, duyuşsal, psikomotor hedeflerle uyumlu şekilde HUÇEP ders içerikleri de dikkate alınarak ders planları/programları (dersin amacı, dersin hedefleri, içeriği, yöntemler, araç ve gereçler, değerlendirme) yapıldı.
Öğretim materyallerinin geliştirilmesi,			Bu plan doğrultusunda, hedeflere ulaşacak şekilde dersin teorik, laboratuvar ve uygulama şeklinde eğitim araçları ve yöntemlerinin (teorik derste; powerpoint, soru-cevap, tartışma ve beceri videolarının izlenmesi- laboratuvar; demonstrasyon yöntemi ile beceri gösterimi ve maketler üzerinde becerilerin uygulanması- ders dışında; videolar izleme ve bakım planları teknolojileri) yanı sıra öğrencilerin de hazırladığı çalışmalar (vaka sunumu bakım planları vb.) ile uygulanıp gerçekleştirilmektedir.
Öğrenme ortamının desteklenmesi			Bu ders kuramsal ve laboratuvar uygulaması olan bir derstir. Öğrencinin derse devam zorunluluğu bulunmaktadır. Ders kapsamında Hukuk Fakültesi (102 nolu derslik), Hemşirelik Esasları Laboratuvarı (104 nolu laboratuvar), Bölüm laboratuvarı (103 nolu laboratuvar) ve hemşirelik bölümü ve sınıflar kullanılmaktadır.
3.Değerlendirme			
Sonuçların değerlendirilmesi, sürekli dönüt sağlanması			Dersin değerlendirmesinde bir ara sınav (%25), bir final sınavı (%25) ve uygulama notu ((%50) dikkate alınmaktadır. Derse Devam: Teorik derse devam %70'dir.

